

Informacja
o stanie przestępczości na terenie miasta Chełm
w 2019 roku

Prokuratorzy Prokuratury Rejonowej w Chełmie swoje ustawowe powinności realizują:

- zgodnie z właściwością miejscową na terenie miasta Chełma oraz gmin powiatu chełmskiego,
- zgodnie z właściwością rzeczową przez prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych, wnoszenie aktów oskarżenia do Sądów, występowanie przed Sądami w sprawach karnych, rodzinnych i cywilnych oraz na odcinku pozakarnym przez podejmowanie stosownych czynności z zakresu prawa administracyjnego, prawa rodzinnego i cywilnego.

Głównym celem działania prokuratorów - podobnie jak w latach poprzednich również w 2019 roku - były czynności podejmowane na odcinku spraw karnych przez prowadzenie nadzorowanie postępowań przygotowawczych na terenie objętym właściwością miejscową, a następnie występowanie, w sprawach zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia przed Sądami i kontrola orzeczeń sądowych przez wnoszenie środków zaskarżania - zażaleń i apelacji.

Prowadząc i nadzorując postępowania przygotowawcze o przestępstwa prokuratorzy współdziałali z funkcjonariuszami:

- Komendy Miejskiej Policji w Chełmie i podległych jej jednostek organizacyjnych,
- Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie,
- Urzędu Celno-Skarbowego w Lublinie i podległych mu jednostek organizacyjnych na terenie miasta,
- Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Delegatury w Lublinie,
- innych organów posiadających ustawowe uprawnienia dochodzeniowe.

W związku ze zmianą procedury karnej rozszerzony został zakres stosowania samoistnych wniosków w trybie art. 335 § 1 kpk (o dobrowolne poddanie

się odpowiedzialności), których zarejestrowano w 2019 r. – **73** wobec 73 osób (spadek o 24,7%) w stosunku do roku ubiegłego.

Realizując te zadania na przestrzeni 2019r. w Prokuraturze Rejonowej w Chełmie odnotowano wpływ **2 656** spraw karnych przy wpływie za rok 2018 – **2 460** spraw i przy pozostałości z 2018 roku – 233 postępowania. Odnotowano zatem wzrost wpływu na terenie miasta o 196 spraw.

Z tej liczby prokuratorzy załatwili w minionym 2019 roku – **2 686** spraw, między innymi przez:

- skierowanie aktów oskarżenia w **570** sprawach przeciwko **633** osobom, w tym przeciwko **38** tymczasowo aresztowanym,
- umorzenie postępowania wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa w **298** sprawach, wzrost przy 275 umorzonych na tej podstawie w 2018 roku,
- odmowę wszczęcia postępowania przygotowawczego w **813** sprawach (znacznym wzrost, bo o 309, spraw – o ok. 61%),
- podjęcie innych decyzji merytorycznych; umorzenie wobec braku znamion przestępstwa, przekazanie spraw według właściwości miejscowej lub rzeczowej do innych organów itp. – **1005** postępowań.

Z tej liczby największą ilość spraw **779** (spadek o 11 spraw czyli ponad 1,4%), stanowiły przestępstwa przeciwko mieniu, kradzieże, włamania oraz oszustwa. Nastąpił spadek spraw w stosunku do roku 2018, postępowań o przestępstwa prowadzenia pojazdów mechanicznych przez nietrzeźwych kierowców (z art.178 a § 1 k.k.), których na terenie miasta odnotowano – **59**.

Zarejestrowano **100** spraw z art. 207 k. k. (zbliżony poziom do roku ubiegłego) - znęcania się psychicznego i fizycznego nad rodziną. Z tej kategorii postępowań skierowano **32** akty oskarżenia – identycznie jak w roku 2018.

Prokuratura Rejonowa w Chełmie zamykając rok 2019 była jednostką przodującą pośród innych jednostek równorzędnych prokuratur okręgu lubelskiego, w zakresie liczby skierowanych do sądów aktów oskarżenia.

Analiza zgromadzonego w poszczególnych sprawach materiału dowodowego upoważnia do stwierdzenia, że stan postępowań przeciwko rodzinie jest odzwierciedleniem różnych zjawisk - nie zawsze kryminogennych. Nie bez znaczenia dla bytu tych przestępstw są: obciążenia rodzinne i brak możliwości zatrudnienia. Wskazane przyczyny tej przestępczości są prawie takie same od wielu lat. Działania Policji i Prokuratury koncentrują się przede wszystkim na możliwości

łagodzenia konfliktów rodzinnych - a wnoszenie aktów oskarżenia ocenić należy jako decyzję krańcową - ostateczną. Taka decyzja nie zawsze prowadzi do zmian relacji panujących w danej rodzinie, a dość często powoduje nasilenie konfliktów.

Warto wspomnieć w tym miejscu o przestępstwach wyłudzenia mienia - oszustwach, które przybierają różne i złożone formy popełnienia. Czasem pozostają one na granicy z odpowiedzialnością cywilną. Pomysłowość sprawców takich przestępstw jest bardzo zmienna i przybiera różne formy. Ten rodzaj przestępstw najczęściej łączy się z czynami przeciwko dokumentom tj. podrabianiem, przerabianiem dokumentów, wyłudzeń poświadczeń nieprawdy, poświadczeniem nieprawdy. Na terenie Chełma w 2019 r. odnotowano **162** takie postępowania (wzrost o 10 spraw).

W porównaniu z 2018 rokiem, w minionym roku 2019 odnotowano w Prokuraturze Rejonowej w Chełmie spadek spraw karnych o czyny z art. 226 kk. (o 6 spraw), a dotyczących znieważania funkcjonariuszy publicznych.

Istotną kwestią z punktu widzenia zwalczania przestępczości jest pozbawianie przestępców korzyści wynikających z przestępstwa i związane z tym czynności zmierzające do zabezpieczenia mienia podejrzanych na poczet przyszłych kar. W 2019 roku prokuratorzy w zakresie swojej właściwości miejscowej w Chełmie i miejscowościach powiatu chełmskiego dokonali zabezpieczeń w **144 sprawach** (zakończonych aktem oskarżenia) na mieniu **150 osób** na łączną kwotę 1 006 870 zł. Jest to wspólny sukces prokuratorów i służb współdziałających, głównie Policji i Urzędu Celno-Skarbowego (nastąpił wzrost o ponad 12 %)

Przy uwzględnieniu wykazanych wyżej ogólnych danych, obrazujących przestępczość na terenie objętym działaniem Prokuratury Rejonowej w Chełmie - stwierdzić należy, że przestępczość na terenie miasta Chełma jest wyższa o 697 spraw od przestępczości ujawnionej i wykrytej na terenie gmin powiatu chełmskiego (przy podanej na wstępie właściwości terytorialnej). W 2018 r. przestępczość na terenie Chełma była wyższa o 384 sprawy.

Wspomnieć należy również, że w rejestrze „Di” Prokuratury Rejonowej w Chełmie poza wskazaną wyżej pulą spraw, odnotowane są nadto wykroczenia, w tym wykroczenia karno-skarbowe, a więc sprawy – wykrywane przez funkcjonariuszy Służb Celnych oraz funkcjonariuszy Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie – oraz Urzędu Kontroli Skarbowej w Lublinie i Urzędu

Skarbowego w Chełmie w większości, załatwiane aktualnie przez te służby (finansowe organy dochodzenia).

W sprawach tych, kwalifikowanych z przepisów Kodeksu Karnego Skarbowego i Ordynacji Podatkowej, prokuratorzy oceniają zgodność z prawem dokonanych przeszukań i zatrzymań rzeczy i w związku z tym wydają stosowne postanowienia. Tych spraw w Prokuraturze Rejonowej w Chełmie odnotowano w 2019 roku **438** (spadek o 565 spraw – 56%).

Powyższe, było wynikiem zmian w zakresie procedury karnej i karno-skarbowej, wprowadzonych odpowiednio ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2016 poz. 437) zmieniającą niniejsza ustawę z dniem 15 kwietnia 2016 r. oraz ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U.2016 poz. 1947), która weszła w życie z dniem 01 marca 2017 r.

Ponadto, z wejściem w życie w dniu 01 marca 2017 r. ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej doszło do połączenia zadań administracyjnych sprawowanych dotychczas przez administrację podatkową, celną i kontrolę skarbową. Przeprowadzona reforma poszerzyła zakres kompetencji Urzędów Celno – Skarbowych w ramach prowadzonych postępowań, w tym w zakresie uprawnienia do wydawania postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym zastrzeżonego dotychczas do osobistej kompetencji prokuratora.

Powyższe okoliczności, w oczywisty sposób, przyczyniły się we wskazanym okresie, do zmniejszenia kategorii spraw i czynności, wpisywanych dotychczas do rejestru „Di”.

W zdecydowanej większości są to wykroczenia popełniane w rejonie przejść granicznych w Dorohusku. W tej liczbie są jednak również czyny ujawnione, przez wskazane wyżej służby, na terenie miasta Chełma i innych miejscowości powiatu chełmskiego.

Należy zauważyć, że działalność prokuratury, w zakresie zwalczania przestępczości, nie ograniczała się jedynie do przedstawionych wyżej efektów postępowań przygotowawczych.

Jak obrazują przedstawione dane odnoszące się do liczby wniesionych w 2019 roku aktów oskarżenia - na prokuratorach Prokuratury Rejonowej w Chełmie - ciążył nadto w omawianym okresie, obowiązek udziału w postępowaniach dowodowych przed Sądami, w tym Sądem Okręgowym w Lublinie.

W okresie 2019 roku Sądy osądziły łącznie **1 670** osób (spadek o 121 osób), skazując łącznie **1 526** osób (nieznaczny spadek) i uniewinniając **35** oskarżonych. Prokuratorzy, od tych wyroków wnieśli apelacje wobec **132** osób (w stosunku do roku ubiegłego – wzrost o 10 osób)

Podejmowane są również przez prokuratorów inne - ustawowe formy działania, na odcinku cywilno administracyjnym pozostające często w bezpośrednim związku z postępowaniami karnymi. Działalność na tym odcinku została znacznie ożywiona. Należy wskazać, iż do wykonywania czynności na tym odcinku funkcjonuje samodzielne stanowisko pracy, a prokurator wykonuje czynności jedynie z tego zakresu. W ramach działań prokurator min.:

- sporządza wnioski o skierowaniu na przymusowe leczenie od alkoholu,
- kieruje pozwy o zaprzeczenie ojcostwa, ustalenie ojcostwa,
- składa wnioski o pozbawienie, ograniczenie władzy rodzicielskiej, sporządza sprzeciwy od decyzji administracyjnych,
- przeprowadza badania spraw dotyczących zgodności z prawem wydanych decyzji administracyjnych,
- bierze udział w sprawach rozstrzygany przed Sądem Rodzinnym i Nieletnich o czyny karalne popełnione przez nieletnich, zarówno w postępowaniach wychowawczych jak i poprawczych.

Prokurator na tym odcinku przeprowadził łącznie czynności w **197** sprawach (spadek w porównaniu do roku ubiegłego o 35 spraw).

W roku bieżącym przewidywane jest również zwiększenie aktywności prokuratorów tut. jednostki poprzez dalszy udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego zarządzeniem Prezydenta Miasta Chełm oraz Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego zarządzeniem Wójta Gminy Chełm z dnia 14 września 2016r.

Prokuratura Rejonowa w Chełmie wzorem lat ubiegłych w minionym roku uczestniczyła w akcji informacyjnej organizowanej jako Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem w dniach 18 – 24 lutego 2019 r. W ramach tych akcji kadra kierownicza oraz wyznaczeni prokuratorzy pełnili stosowne dyżury, w ramach których przyjmowali interesantów, pozostając we współdziałaniu z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się tą problematyką, a uczestniczącymi w tej akcji.

Prokuratorzy z kadry kierowniczej w roku 2019 systematycznie utrzymywali urzędowe kontakty z lokalną prasą, w celu, z jednej strony dbałości o rzetelny przekaz wiedzy na temat pracy organów ścigania, stanu przestępczości na terenie miasta, (o ile dobro postępowań nie stało temu na przeszkodzie), a z drugiej strony kreowania na właściwym poziomie świadomości prawnej społeczeństwa.

**PROKURATOR REJONOWY
LECH WIECZERZA**

Chełm, 10 lutego 2020 r.